

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 329/2023-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], obaja [REDAKOVANÉ], zastúpených advokátom JUDr. Ľubošom Pejhovským, Komárnická 36, Bratislava, proti postupu a uzneseniam Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 56Ek/1048/2020 z 2. novembra 2022 a 3. apríla 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 23. mája 2023, doplnenou 12. júna 2023 domáhajú vyslovenia porušenia svojich základných práv na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2, vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1, 4 a 5, nedotknuteľnosť obydlia podľa čl. 21 ods. 1 a 3, súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 1, čl. 10 ods. 2, čl. 11 a čl. 12 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Tiež navrhujú zrušiť namietané uznesenia, vec vrátiť na ďalšie konanie, prikázať okresnému súdu konať bez zbytočných prieťahov a priznať náhradu trov konania. Zároveň sťažovatelia navrhujú odložiť vykonateľnosť namietaných uznesení okresného súdu.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia vystupujú v namietanom exekučnom konaní v procesnom postavení povinných, voči ktorým sa oprávnený domáha vymoženia svojho judikovaného nepeňažného nároku [vypratania nehnuteľnosti – rodinného domu nezapísaného na liste vlastníctva [REDAKOVANÉ] katastrálneho územia [REDAKOVANÉ] vrátane pozemku (ďalej len „predmetná nehnuteľnosť“)] na podklade exekučného titulu – rozsudku Okresného súdu Pezinok č. k. 9C/140/2014 z 15. marca 2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 14Co/137/2018 z 5. novembra 2019. Oprávnený nadobudol vlastnícke právo k predmetnej nehnuteľnosti v exekučnej dražbe na základe udelenia príklepu povereným súdnym exekútorom

a jeho následným schválením zo strany exekučného súdu (Okresný súd Pezinok) k 25. februáru 2013. Sťažovatelia prostredníctvom povereného súdneho exekútora doručili okresnému súdu 5. mája 2021 návrh na zastavenie exekúcie s odôvodnením, že na Okresnom súde Pezinok prebieha v konaní sp. zn. 6C/5/2020 spor o určenie vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti iniciovaný domnelým vlastníkom [REDAKOVANÉ], ktorý tvrdí, že mu patrí predmetná nehnuteľnosť. Tiež poukázali na skutočnosť, že proti exekučnému titulu bolo podané dovolanie spolu s návrhom na odklad jeho vykonateľnosti. Vyšší súdny úradník okresného súdu (ďalej len „VSÚ“) v spojení so sudcom okresného súdu namietanými uzneseniami zamietli návrh sťažovateľov na zastavenie exekúcie.

II.

3. Sťažovatelia uvádzajú, že predmetnú nehnuteľnosť užívajú dlhé desaťročia so súhlasom domnelého vlastníka, ktorý je podľa ich názoru vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti. Zdôrazňujú, že nie sú a nikdy neboli vlastníkmi predmetnej nehnuteľnosti. Tvrdia, že na základe iniciatívy domnelého vlastníka predmetnej nehnuteľnosti prebiehalo na všeobecných súdoch viacero súdnych konaní o: (i) vylúčení výťažku dražby z rozvrhového konania, (ii) vylúčení veci z exekúcie, (iii) určenie vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti, (iv) povolenie obnovy konania o vylúčení veci z exekúcie. Na základe uvedeného preto sťažovatelia žiadali o odklad exekúcie, avšak neúspešne. Domnelý vlastník bol so svojimi návrhmi na vylúčenie výťažku a veci z exekučného konania (vrátane obnovy konania) v konaní pred všeobecnými súdmi neúspešný. Sťažovatelia ďalej uvádzajú, že proti exekučnej dražbe podali žalobu, v ktorej sa domáhali určenia jej neplatnosti, avšak tiež neúspešne. Namietali pritom, že exekučná dražba bola vykonaná protiprávne, keďže sťažovatelia nikdy neboli vlastníkmi predmetnej nehnuteľnosti. Rozhodnutia všeobecných súdov považujú za nespravodlivé. Vo vzťahu k exekučnému titulu uvádzajú, že okresný súd je v exekučnom konaní povinný skúmať jeho zákonnosť, a to nielen v súvislosti s vydaním poverenia na vykonanie exekúcie, ale aj na účely zistenia existencie dôvodu na zastavenie exekučného konania.

III.

III.1. K namietanému postupu a uzneseniu VSÚ:

4. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia proti namietanému uzneseniu VSÚ podali sťažnosť, o ktorej rozhodol sudca okresného súdu namietaným uznesením. Ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity, ktorý vo vzťahu k preskúmanému uzneseniu VSÚ opodstatňuje uprednostnenie právomoci sudcu okresného súdu [čl. 127 ods. 1 ústavy a § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoÚS“)]. Uvedená skutočnosť vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum namietaného porušenia uvedených práv sťažovateľov uznesením VSÚ, preto ústavný súd podľa § 56 ods. 2 písm. a) ZoÚS ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému postupu a uzneseniu sudcu okresného súdu:

5. Ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

6. Podstata ústavnej sťažnosti spočíva v námietke sťažovateľov o ich nespokojnosti s rozhodovaním všeobecných súdov, ktoré predchádzalo namietanému exekučnému konaniu, ako aj so samotným exekučným konaním, keďže podľa ich názoru v ňom dochádza k nezákonnému zásahu do ich obydlia bez ohľadu na skutočnosť, že nie sú vlastníkami predmetnej nehnuteľnosti.

7. Ústavný súd sa oboznámil s obsahom odôvodnenia namietaného uznesenia sudcu okresného súdu v spojení s odôvodnením namietaného uznesenia VSÚ [právny názor zakotvený v ustálenej judikatúre ústavného súdu zahŕňa požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09, II. ÚS 112/2020, III. ÚS 347/2021)].

8. Okresný súd v namietaných uzneseniach v prvom rade uviedol, že z aktuálneho listu vlastníctva k predmetnej nehnuteľnosti vyplýva, že táto je vo vlastníctve oprávneného na základe uznesenia Okresného súdu Pezinok č. k. 15Er/1697/2008 z 3. apríla 2013, ktorým bol schválený príklep povereného súdneho exekútora v rámci exekučnej dražby. Tým považoval okresný súd za preukázané, že vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti je oprávnený a námietka sťažovateľov o vlastníckom práve domnelého vlastníka preto neobstojí s poukazom na hodnovernosť údajov katastra nehnuteľností.

9. K námietke sťažovateľov, že nie sú a nikdy neboli vlastníkami predmetnej nehnuteľnosti, okresný súd poznamenal, že exekučný titul im ukladá povinnosť vypratať predmetnú nehnuteľnosť, pričom pre namietané exekučné konanie nie je podstatné, na základe akého predošlého právneho vzťahu má k výkonu exekučného titulu dôjsť (napr. vzťah prenajímateľa a nájomcu). Podotkol, že vypratať nehnuteľnosť nemusí len jej vlastník, resp. predošlý vlastník, ale ktokoľvek, kto neoprávnene užíva cudziu nehnuteľnosť a bráni tak jej riadnemu užívaniu oprávneným vlastníkom.

10. K námietke o súbežne prebiehajúcich súdnych konaniach (spor o určenie vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti, konanie o vylúčení výťažku dražby z rozvrhového konania) okresný súd uviedol, že tieto nie sú spôsobilé privodiť zastavenie exekúcie, keďže podkladom pre vykonanie exekúcie je právoplatný a vykonateľný exekučný titul, ktorý dosiaľ nebol zrušený. Ku konaniu o určení vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti tiež podotkol, že z listu vlastníctva nevyplýva žiadna poznámka, ktorá by svedčila o spornosti vlastníckeho práva k predmetnej

nehnutelnosti. Ústavný súd nad rámec poznamenáva, že konanie o určení vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti bolo 5. mája 2023 právoplatne skončené. Okresný súd Pezinok rozsudkom č. k. 6C/5/2020 z 8. októbra 2020 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 6Co/15/2021 z 28. februára 2023 žalobu domnelého vlastníka smerujúcu proti sťažovateľom zamietol pre nedostatok ich pasívnej vecnej legitímácie, keďže vlastnícke právo k predmetnej nehnuteľnosti svedčilo v prospech oprávneného, ktorý bol v uvedenom konaní v procesnom postavení intervenienta.

11. K tvrdeniu o podanom dovolaní proti exekučnému titulu spolu s návrhom na odklad vykonateľnosti okresný súd skonštatoval, že samotné podanie dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku nemá odkladný účinok, no dovolací súd môže na návrh odložiť vykonateľnosť napadnutého exekučného titulu, ak by sa preukázali dôvody hodné osobitného zreteľa. Sťažovatelia však nepreukázali existenciu takéhoto rozhodnutia, a tak neuniesli dôkazné bremeno.

12. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (III. ÚS 300/06, III. ÚS 198/07, III. ÚS 79/2012).

13. Po komplexnom preskúmaní namietaných rozhodnutí okresného súdu ústavný súd nezistil, že by súdna ochrana poskytnutá sťažovateľom zo strany okresného súdu vykazovala nedostatky dosahujúce intenzitu porušenia ich práva na spravodlivý proces. Sudca okresného súdu v namietanom uznesení zrozumiteľne a bez zjavných logických protirečení vysvetlil dôvody, pre ktoré ich sťažnosti proti namietanému uzneseniu VSÚ nevyhoveli a návrh na zastavenie exekúcie zamietol. Skutočnosť, že sťažovatelia sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňujú, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej arbitrárnosti namietaného uznesenia (I. ÚS 3/2022). Uznesenie okresného súdu nemožno považovať za svojvoľné či arbitrárne, a preto nie je možné dospieť k záveru, že namietaným uznesením okresného súdu došlo k porušeniu uplatnených práv sťažovateľov. Ústavná sťažnosť bola preto podľa § 56 ods. 2 písm. g) ZoÚS v tejto časti odmietnutá pre jej zjavnú neopodstatnenosť. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku nepovažoval ústavný súd za potrebné zaoberať sa ďalšími námietkami a návrhmi sťažovateľov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. júna 2023

Robert Šorl
predseda senátu